

НАПРЯМ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Богородицька Ганна Євгенівна

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та регіональних студій;*

Шкиптань Антон Андрійович

*студент,
Університет митної справи та фінансів*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-296-1-2>

АНАЛІЗ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ КРАЇНАМИ ЄВРОПИ ТА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Аналіз науково-технічного співробітництва між країнами Європи та Північної Америки Конкуренція у сфері науки та технологій уже довгий час є важливою темою для країн світу. Міжнародне науково-технологічне співробітництво являє собою одну з форм МEB, у якій країни торгують інформацією та технологічними досягненнями [1].

Саме інформація є одним з важливих економічних ресурсів XXI ст. Не менш важливими є і технології, які є важливою складовою гарного виробництва товарів. Загалом існує декілька методів трансферу технологій: патентний або ліцензійний договір, договір про технічну підтримку, спільне підприємство, франчайзинг, стратегічне партнерство, проект «під ключ», купівля обладнання або сервісу, найм іноземного експерта, купівля іноземної фірми, прямі іноземні інвестиції, договір про зворотні закупки [2].

Науково-технологічне співробітництво між ЄС та США було підписано угодою. Ця угода набула чинності 14 жовтня 1998 року. Це був початковий період у 5 років, який можна було продовжити з

можливими поправками на додаткові періоди у 5 років. Усього з того часу договір було продовжено 4 рази. Останній раз договір було підписано у 2018 році. Кожного разу договір підписувався на додатковий період у 5 років. До другого розширення було включено поправку – до переліку секторів для спільної діяльності додали дослідження безпеки та космосу.

У цьому договорі було визначено наступне:

– «Спільна діяльність» означає будь-яку діяльність, яку Сторони здійснюють або підтримують згідно з цією Угодою та включає спільні дослідження;

– «Інформація» означає наукові або технічні дані, результати або методи досліджень і розробок, отримані в результаті спільного дослідження, а також будь-які інші дані, що стосуються спільної діяльності;

– «Інтелектуальна власність» має значення, визначене в статті 2 Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, укладеної в Стокгольмі 14 липня 1967 року;

– «Спільне дослідження» означає дослідження, яке здійснюється за фінансової підтримки однієї або обох Сторін і передбачає співпрацю учасників із Співтовариства та Сполучених Штатів Америки, і позначається як спільне дослідження в письмовій формі Сторонами або їх науково-технічними організаціями та установами, або у випадку фінансування лише однієї Сторони, цією Стороною та учасниками цього проекту;

– «Учасники» означає будь-яку фізичну або юридичну особу, включаючи, серед іншого, науково-технічні організації та агенції Сторін, приватних осіб, підприємства, дослідницькі центри, університети, дочірні компанії європейських і американських організацій або будь-яку іншу форму юридичної особи; суб'єкт, який бере участь у кооперативній діяльності.

Принципи: взаємна вигода на основі загального балансу переваг; взаємні можливості брати участь у спільній діяльності; справедливе та справедливе ставлення; своєчасний обмін інформацією, яка може вплинути на спільну діяльність.

Також було визначено наступні сектори кооперативної діяльності як: навколишнє середовище (включаючи дослідження

клімату), біомедицина та здоров'я (включаючи дослідження СНІДу, інфекційних захворювань та зловживання наркотиками), сільське господарство, рибальство, інженерні дослідження, неядерна енергетика, природні ресурси, матеріалознавство та метрологія, інформаційно-комунікаційні технології, телематика, біотехнології, морські науки і технології, дослідження соціальних наук, транспортування, науково-технічна політика, управління, а також навчання та мобільність науковців [3].

До країн лідерів експорту у сфері знань та технологій відносяться США і серед країн Європи – Німеччина. Проте країни експортери доволі часто стають головними імпортерами у цій сфері [4].

Ні для кого не секрет що США є лідером у багатьох сферах, у тому числі і у науково-технічній сфері. Успішність США зумовлена проведенням моделі потрійної спіралі. У закінченому вигляді ця модель не існує, проте найбільш розвинулася вона саме в Сполучених Штатах.

Модель потрійної спіралі являє собою динамічну модель забезпечення ефективної взаємодії. Виникає вона в ході еволюції економіки і суспільства і також описує взаємодію трьох інститутів (наука – держава – бізнес) на кожному етапі створення інноваційного продукту [5].

Список використаної літератури:

1. Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність. Збірка праць X (XXII) Міжнародної науково-практичної конференції URL: <http://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/09/MNTS-2014.pdf>.
2. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/scientific-and-technological-cooperation-between-the-eu-and-the-united-states.html>.
3. Кочетков В. Роль і місце України на світовому ринку технологій. *Проблеми науки*. 2014. № 11–12. С. 92–95. URL: https://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/15021.1.008.pdf.
4. Решетняк Олена Іванівна Дослідження стану науково-технічного розвитку країн світу. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
5. Інтеграційні процеси як феномен сучасних міжнародних відносин. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/4497/1>.